

Justitiedepartementet
Enheten för domstols- och åklagarfrågor
103 33 Stockholm

Domstolsverkets promemoria Muntlig förhandling i allmän förvaltningsdomstol (Ju2023/00655)

Förvaltningsrätten i Härnösand är i huvudsak positiv till förslagen.
Domstolen vill dock lämna följande synpunkter.

I promemorian föreslås att vid muntlig förhandling ska en berättelse av en part spelas in (avsnitt 4.3). Som nämns i promemorian kan en berättelse från part i allmän förvaltningsdomstol inte likställas med ett partsförhör i allmän domstolen. Vad avses med begreppet en berättelse av en part har inte heller närmare förklarats i promemorian. Det är därför inte tillräckligt tydligt vad som ska spelas in eller inte vid en muntlig förhandling i förvaltningsrätt. Vidare kan nämnas att en part i förvaltningsrätt ofta lämnar sin berättelse vid olika tillfällen under en muntlig förhandling. Det kan därmed uppstå flera avbrott och störningsmoment i förhandlingen för att kunna spela in en berättelse av en part. Inspelning av en berättelse av en part kan därför komma att medföra merarbete och dessutom ständiga bedömningar om bland annat när en berättelse börjar eller slutar. Detta gynnar varken processeffektiviteten eller rättssäkerheten. Det nämns även i promemorian att ställföreträdare för barn i mål enligt LVU inte ska spelas in med ljud och bild när denne redogör för barnets synpunkter. Det är dock otydligt vad som avses med barnets synpunkter. Detta måste också klargöras vilket inte närmare gjorts i promemorian. En ställföreträdare kan exempelvis lämna uppgifter om hur denne uppfattat barnets mognad eller uppgifter om iakttagelser som gjorts vid ett möte. Då blir frågan om sådana uppgifter även omfattas av en redogörelse för barnets synpunkter och ska spelas in. Förvaltningsrätten är tveksam till att förslaget om inspelning av en berättelse av en part kommer att medföra en effektivare och rättssäkrare process i förvaltningsrätt. Mot denna bakgrund är det bland annat nödvändigt med ytterligare utredning eller vägledning om vad begreppet en berättelse av en part omfattar eller inte (jfr. förslagen lydelse 17 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291)).

Det föreslås även att inspelning inte behöver göras om det finns särskilda skäl för att inte spela in förhör med ljud och bild (avsnitt 4.3.5). Det ges även exempel på när särskilda skäl föreligger. Vad gäller förvaltningsrättens tvångsmål, däribland mål enligt LVU, LVM, LPT och LRV, saknas dock närmare förklaring om vad som gäller för dessa mål. Detta måste också klargöras efter ytterligare utredning.

Förvaltningsrätten konstaterar även att inspelningar från förhandlingar kommer att bli föremål för sekretessprövning vid en begäran om utlämnande av inspelningarna. Sekretessprövningarna kan i detta sammanhang bli betungande för domstolen. I promemorian (avsnitt 4.3.8/6.1) har det inte gjorts någon konsekvensbedömning eller utredning med avseende på aktuell fråga. Detta behöver göras i det fortsatta arbetet med förslagen.

Förvaltningsrätten vill slutligen även nämna att aktuella inspelningar kräver en uppdatering av tekniken i förhandlingssalarna. Det är inte närmare belyst hur lång tid det tar att göra en sådan uppdatering. Salstekniken och driftssäkerheten måste säkerställas innan eventuella bestämmelser träder i kraft. Det föreslagna datumet för ikraftträdande (avsnitt 5) bör därför justeras om förslagen genomförs.

Detta remissvar har efter samråd med övriga domare i förvaltningsrätten beslutats av lagmannen Thomas Hägglöf.

Thomas Hägglöf